

21
NR

LOT

50
GR

OBRONA PRZECIWLOTNICZO-GAZOWA

POLSKI

31 października 1934 r.

ROK WYD. XII

„Z lotniska w Mokotowie sunęły powoli wielkie balony „Warszawa”, „Polonia”, „Kościuszko” i inne, a towarzyszyły im jak dzieci dorosłym — baloniki LOPP.

Minęły 2 tygodnie. Wiatr zachodniopółnocny w Warszawie, zmienił widocznie i to kilka razy pierwotny kierunek.

Bo oto baloniki, przez dzieci Warszawy puszczane — odnaleziono i w Rosji Sowieckiej, i na Ukrainie, i pograniczu wsch.

Wróciły pocztówki ze znaczkami Z. S. S. R. — 15 kopiejek.

Konkurs „Gordon-Benecik” udał się pięknie. Około 600 pocztówek odnaleziono, a wśród nich z adresem Marychny Lange, 8-let. zwyciężczyni zawodów. Balonik Marychny przeleciał 1031 klm. i wylądował w głębi Rosji we wsi Piennoje gubernji Kurskiej”.

Zwycięzcy Zawodów pod Sztandarem Okręgu Stołecznego LOPP.

Wręczenie nagrody zwyciężczyni.

Ku czci ś. p. Króla Aleksandra I Zjednoczyciela

Podajemy poniżej przemówienie naszego prezesa, gen. dyw. inż. Leona Berbeckiego, insp. armji, na uroczystej akademji, w dn. 27.X. 34, ku czci ś. p. króla Aleksandra I.

Z wyrazami kondolencji, złożonemi Braterskiemu Narodowi przez Przedstawiciela Armji Polskiej, łączy się całkowicie Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

„Mam zaszczyt, jako przedstawiciel Armji Polskiej, złożyć hołd najgłębszy pamięci króla Aleksandra I, rycerskiego Wodza Jugosławji i wielkiego żołnierza.

W imię honoru, w imię niepodległości ojczyzny, jako młody jeszcze królewicz, związał się król Aleksander całą duszą z armją i poświęcił jej cały wysiłek niepospolitego umysłu i serca. Już w czasie wojny bałkańskiej, będąc dowódcą 1-ej armji serbskiej, przejawiał nietylko wyjątkowe zalety wodza, ale i niezrównane męstwo i bitność frontowego oficera. Wielkie zwycięstwo 1912 r., odniesione przez wojska serbskie pod Kumanowem, pozostanie też trwale związane z Jego imieniem.

Kiedy w 1914 r. zawierucha wojenna stawiała na kartę być albo niebyć jego kraju, Aleksander, jako następca tronu i wódz naczelny, pełen bohaterskiego zapału, znów stoi w pierwszym szeregu obrońców ojczyzny i jako nieustraszony żołnierz bierze na siebie dziejowe odpowiedzialności. W owych dniach przełomu i doświadczeń przed 20 laty, kiedy w strasznych zmaganiach, jakie przechodziła Serbja, cały ten kraj stawał się coraz bardziej armją, uosobieniem jej był Aleksander, zastępując podeszłego już wiekiem ojca, króla Piotra I.

Wobec nawału przemocy, spadło na młodego wodza nad wyraz bolesne zadanie przeprowadzenia odwrotu wśród ostrej zimy poprzez przełęcz górskie, aby w kilkudziesięciu gotowych na śmierć albo zwycięstwo bataljonach zachować nieskalany sztandar i wielką ideę niepodległości ojczyzny.

W tych wstrząsających chwilach najgłębszej niedoli, książę Aleksander wykazał rzadką w historii nieugiętość i siłę charakteru, i utrzymał bohaterskiego ducha poświęcenia w armji, i wiarę w przyszłość w doświadczonym kłeska mi ludzie. Trzy lata później, w oparciu o wojska sprzymierzone, zreorganizowana pod wodzą Aleksandra, armja serbska, zajmowała po zwycięstwie pod Dobro-Polje całe państwo i rozszerzała jego granice. Po ciężkich trudach

regencji w czasie wojny i utrwalaniu pokoju, wstępuje Aleksander 16.10. 1921 r. na tron Zjednoczonego Królestwa Serbów, Chorwatów i Słoweńców. Uosabiając w masach tych bratnich ludów wielką ideę Ojczyzny, król pragnie być prawdziwym Zjednoczycielem Jugosławji. Staje się to naczelnym programem Jego życia, a kiedy w 1929 r. wzrastają wewnętrzne trudności na tle wybujałych tarc partyjnych, król, jako przewidujący mąż stanu, nie uchylający się nigdy od osobistej odpowiedzialności, bierze w swe ręce cały ciężar władzy, a wkrótce obdarza Jugosławję nową konstytucją, będącą punktem wyjścia do pomyślnego rozwoju zjednoczonej Jugosławji, jako nowoczesnego i dużego państwa.

Obok bohaterskiego króla Belgji, Alberta, postać rycerskiego Aleksandra była od czasów wielkiej wojny znana i popularną w całej Polsce, a w szczególności w szeregach armji, która wiedziała, że ten wielki wódz zaprzyjźnionego narodu posiadał od 1922 r. najwyższe nasze odznaczenie wojskowe — Wielką Wstęgę „Virtuti Militari”. Uczucia te odwzajemniał król Aleksander szczerą sympatją i podziwem dla armji polskiej i jej wodza, Marszałka Piłsudskiego.

Z wyjątkową też serdecznością i życzliwością przyjmował zawsze różne delegacje i wycieczki oficerów polskich, przybywające do Jugosławji i wyrażał nie raz życzenie, aby nasz Wódz Naczelny poznał osobiście Jugosławję i przekonał się o świetnym stanie armji jugosłowiańskiej, doskonałym jej duchu i wybo-

rowem nowoczesnem uzbrojeniu.

Kiedy więc teraz król Aleksander legł, jako żołnierz, na posterunku z myślą o ojczyźnie, ze słowami „strzeżcie mi Jugosławji” — jednomyślna i głęboka żałoba, jaka okryła Jugosławję, znalazła w Polsce jak najżywsze echo.

Łączymy się w żałobie z Jugosławją i wyrażamy przekonanie, że idea, którą król Zjednoczyciel z takim poświęceniem wcielał w czyn, żyje i żyć będzie i, że jego młodociany syn, król Piotr II, będzie mógł zebrać kiedyś obfity plon trudów wielkiego ojca w chwały pełnem panowaniu.

PAMIĘCI KRÓLA-RYCERZA HOŁD I CZESĆ!

(Po skończonem przemówieniu, gen. Berbecki, ubrany w wielką wstęgę Jugosłowiańskiego Orderu Św. Sawy, oddał wojskowy ukłon czci zmarłemu Królowi-Bohaterowi).

MŁODZIEŻ LOTNICTWU POLSKIEMU

W dniu 16 września r. b., wielotysięczne rzesze obywateli święciło triumf Lotnictwa Polskiego, nie tylko na miejscu zwycięstwa, na lotnisku Mokotowskim w Warszawie, ale i na terenie całej Polski, — wszędzie tam, gdzie radość na wieść o zwycięstwie kpt. pil. Jerzego Bajana dotarła na falach radiowych, drutach telegraficznych i telefonicznych.

Radość ogólna; — ale nikt tak może nie odczuwał jej silnie, jak młodzież, — ten najczulszy instrument uczuciowy wszelkich zjawisk chwały i mocy Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Młodzież nasza pierwsza zajęła głos, w licznych listach do redakcji „Lotu i OPLG Polski”, na temat akcji, poświęconej przyszlęmu Challenge'owi.

Młodzi, zapaleni wielbicieli polskich skrzydeł, oprócz wyrazów radości i entuzjazmu, dali nam równocześnie przykład rozważli i mądrego przewidywania na przyszłość.

Challenge, wygrany w 1934 roku, kładzie regulaminowy obowiązek na zwycięskie państwo, urządzenie zawodów lotniczych, za 2 lata, w 1936 r.

Urządzić i zorganizować Challenge, wyekwipować i przygotować do tego własną drużynę, to nie są takie łatwe rzeczy, jakby się napozór zdawało.

Lotnictwo wojskowe i cywilne, Aeroklub, przemysł, nauka i technika lotnicza, niewątpliwie zrobią wszystko, aby i w Challenge'u 1936 r. godnie bronić barw polskich.

Wysiłek ten wymaga jednak dużo środków finansowych, których zebraniem zajmuje się L. O. P. P. W tym celu powołano do życia przy Zarządzie Głównym L. O. P. P. fundację „Żwirki i Wigury”, której celem jest zbieranie funduszy na Challenge 1936 i lotnictwo sportowe w Polsce.

Wyniki zbiórki na Challenge 1934 zezwoliły na zakup samolotów challenge'owych dla naszych zawodników. Ze zakup ten był racjonalny i celowy, dowodem zwycięstwo, jakie osiągnęła drużyna polska.

Miljon złotych, zebranych przez obywateli na międzynarodowe zawody lotnicze 1934, musi się co najmniej podwoić na zawody w roku 1936.

Do apelu stanęła pierwsza młodzież, — ona pierwsza chce uczestniczyć w ofiarności na lotnictwo polskie, na jego rozwój i budowę potęgi i obronności państwa w powietrzu.

Nie możemy zapominać, że w szeregach L. O. P. P. mamy około 600 tysięcy młodzieży, zorganizowanej w 9000 kół szkolnych L. O. P. P. Młodzież ta tak wyraża swe dążenia w popieraniu lotnictwa:

I tak, najmłodsze nasze latorośle z klasy V i VI szkoły powszechnej w Wysokiem-Lit. piszą:

„...Od dnia 7 września, t. j. od chwili, w której nasi kochani lotnicy stanęli do wyścigów o utrzymanie pierwszego miejsca, jakie zdobyli nam ś. p. Żwirko i Wigura, nie było lekcji języka polskiego, na której nie omawialibyśmy tego turnieju. Chociaż przez cały czas byliśmy pewni naszych „Orłów”, wierząc w ich zwycięstwo, jednak do ostatniej chwili z niecierpliwością oczekiwaliśmy wyniku rozgrywki. Dzięki Polskiemu Radju, równocześnie ze szczęśliwcami, którzy mogli patrzeć na ostatni wyścig, usłyszeliśmy, że praca naszych zmarłych bohaterów nie poszła na marne, przekonaliśmy się, że nie pomyliliśmy się w naszych obliczeniach.

Jak wielka była i jest nasza radość, trudno opisać. Gdybyśmy mogli dostać naszych wszystkich bohaterów w nasze ręce, uciskalibyśmy ich po tysiąc razy. Szkoda, że nie możemy! Ale za to ślemy im serdeczne „Niech żyją” i prosimy przyjąć od nas, uczniów i uczniów klasy V i VI szkoły powszechnej w Wysokiem-Lit., kwotę 9 zł., zebraną „na gorąco” na lekcji języka polskiego. Mamy nadzieję, że skromna ta kwota będzie zapoczątkowaniem składek na budowę samolotu „DAR DZIECI POLSKICH”, który powiększy liczbę samolotów, które wezmą udział

w turnieju 1936 r., który — co daj Boże — przyczyni się do ostatecznego zwycięstwa naszej Polski w lotnictwie.

Kończąc, jeszcze raz wnosimy okrzyk na cześć „Naszych Orłów” i już teraz życzymy im zwycięstwa w najbliższych zawodach...”

Następują podpisy uczennic i uczniów.

Dalej depesza z Lublina:

„...Myślami i sercem podążaliśmy drogą waszego przelotu, życząc wam, najmiłsi lotnicy, upragnionego dla nas wszystkich zwycięstwa. Uczennice gimnazjum Sobolewskiej. — Lublin”.

Z drugiego końca Polski, z Poznania, kochane chłopaki gimnazjum A. Mickiewicza, wykoncypowały taką oto odezwę, dołączając do tego zebrane przez siebie 500 zł. na Challenge 1936 r.

„...Koleżanki i Koledzy!

Zwyciężyliśmy! W gigantycznym wyścigu challenge'owym, w wyścigu pracy, woli i siły, triumfują po raz drugi polskie skrzydła. Na czele najlepszych lotników świata znaleźli się lotnicy nasi. Najlepsze maszyny świata to nasze. Podziw i duma przepełnia serce nasze, najserdeczniejsze życzenia dalszych zwycięstw cisną się nam na usta.

Nie dajmy przepaść tym uczuciom. Nie dajmy zagiąć bez echa okrzykom entuzjazmu. Radość nasza musi zmienić się w czyn.

Koleżanki i Koledzy! W następnym Challenge'u niech poszybują nad światem skrzydła samolotu, ofiarowanego naszym lotnikom przez nas, przez młodzież polską. Niech poniosą w świat wieść, że my, młodzież, chcemy nie tylko podziwiać nasze lotnictwo, lecz że umiemy z niem współpracować, rozumiejąc, że silne lotnictwo, to pewna broń, to wielka i potężna ojczyzna. Wtedy dopiero triumf naszych lotników będzie i naszym triumfem.

Kwotą 500 zł. (pięćset złotych) my, uczniowie gimnazjum im. A. Mickiewicza w Poznaniu, otwieramy listę składek pod hasłem:

MŁODZIEŻ — SKRZYDŁOM POLSKIM!”

Dnia 24 października r. b. odbyło się zebranie delegatów szkół średnich warszawskich, celem omówienia sprawy wciągnięcia do akcji zbiórkowej, na samolot młodzieży szkolnej, wszystkich szkół średnich na terenie okręgu szkolnego warszawskiego.

Na zebraniu był obecny p. wizytator Iwaszkiewicz, który reprezentował Kuratorium Okręgu Warszawskiego. Obecni byli również dyrektorzy i profesorowie szkół średnich oraz przedstawiciel Komitetu Żwirki i Wigury.

W wyniku obrad, wyłoniono Komitet Zbiórki na Samolot Challenge'owy Młodzieży Szkolnej, w skład którego weszli uczniowie i uczennice następujących szkół średnich: Gimn. Żeńskie im. Jana Kochanowskiego, Gimn. Żeńskie im. Wandy Posselt-Szachtmajerowej, Gimn. Żeńskie im. Słowackiego, Gimn. Męskie im. Ks. Poniatowskiego i Gimn. Męskie im. Staszica.

Jednocześnie postanowiono zwrócić się z apelem do wszystkich szkół na terenie Okręgu Szkolnego Warszawskiego o współudział w akcji zbiórkowej. Postanowiono również wezwać do akcji zbiórkowej młodzież szkolną z pozostałych Okręgów Szkolnych.

Apel młodzieży zapewne nie pozostanie bez odpowiedzi i odbije się żywym echem w całej Polsce.

Notując ten apel z obowiązku dziennikarskiego, jako wyraz nastrojów, panujących w umysłach i sercach młodzieży polskiej, mamy niepołączoną nadzieję, że nastawienie psychiczne młodzieży i jej ofiara, złożona na rzecz fundacji „Żwirki i Wigury”, przyczyni się niewątpliwie do pożądanego zwycięstwa naszych skrzydeł w 1936 r. A. W.

Rozstrzygnięcie Konkursu na okładkę „LOT i oplg. POLSKI”

Druza nagroda.

Trzecia nagroda.

Wyróżnienie.

Dnia 15.X. odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Zarządu Głównego L. O. P. P., gen. dyw. inż. Leona Berbeckiego, posiedzenie jury, rozstrzygającej wynik konkursu okładek na „Lot i OPLG. Polski”, ogłoszonej w Nr. 8. Nadesłano ogółem 69 prac. Poziom pomysłów i wykonania był bardzo nierówny. Ponieważ jury uznało, że żadne z nadesłanych projektów, niezależnie od wartości artystycznych, nie nadaje się do praktycznego zastosowania ze względu na zamieszczanie na czołowej stronie aktualnych fotografii, przy których graficzna część ma być jedynie uzupełnieniem, nie odwrotnie.

Pierwszej nagrody nie przyznano.

Drużą nagrodę otrzymała okładka podpisana godłem „KAI”.

Trzecią nagrodę otrzymała okładka, podpisana godłem „Brastra”.

Po otwarciu kopert, okazało się, że druga nagrodę 200 zł. otrzymuje p. Karol Iwanicki.

Trzecią nagrodę zł. 100 pp.: J n Strancman i Bolesław Brandt.

Poza tem, biorąc pod uwagę wiek, pomysłowość i zdolności wykonawcy, Redakcja zdecydowała przesłać, jako nagrodę, oprawny dodatek dla młodzieży „Lotu Polskiego” z 1933 r. p. T. Skibińskiemu.

1924 — 1934

Dziesięć lat mija od chwili, gdy osiemnastoletni słuchacz prawa, gorący entuzjasta lotnictwa, Jerzy Osiński, z własnej inicjatywy i własnymi siłami założył miesięcznik p. t. „Młody Lotnik”. Patronował pismu od chwili jego powstania Związek Młodych Lotników, następnie zaś zaopiekował się nim Komitet Stołeczny LOPP.

Współcownikami p. Osińskiego było kilku młodych ludzi, równie zapalonych, jak i on, których imiona dziś w lotnictwie są głośnie.

W roku 1927 „Młody Lotnik” rzuca hasło: „Akademicy na lotnisko!”. Hasło nie pozostaje bez echa. Powstaje Aeroklub Akademicki w Warszawie, zaś „Młody Lotnik” staje się jego organem.

Od 1-go lipca 1930 roku „Młody Lotnik” zlewa się, a raczej wchłania w siebie wychodzącego na Górnym Śląsku „Pilota” oraz poznański miesięcznik „Sport Moto-

rowy” i od tego czasu zaczyna wychodzić jako „Skrzydłata Polska”. Charakter pisma również nieco się zmienia — miesięcznik przestaje być pismem młodzieży, lecz jest od tej chwili wyrazicielem myśli całego lotnictwa sportowego, zorganizowanego w regionalne Aerokluby.

Od 1 stycznia r. b. przejęła „Skrzydłata Polska” od „Lotu Polskiego” tytuł, prawa i obowiązki organu oficjalnego Aeroklubu R. P.

Ponieważ do dziś dnia nie zewsząd wykorzystano się całkowicie bezpodstawne mniemanie, jakoby „Skrzydłata Polska” miałaby być konkurentka „Lotu i o. p. l. g. Polski”, wypada nam tu zaznaczyć, że charakter i program tych dwóch bratnich pism jest całkowicie odmienny. Obie redakcje nie tylko nie zwalczają się, lecz przeciwnie, wspierając, dążą ku wzajemnemu uzupełnieniu w dążeniu do tego sa-

mego celu — popularyzacji lotnictwa we wszystkich jego przejawach.

O ile „Lot i o. p. l. g. Polski” ma za zadanie informować i pouczać całe myślicie społeczeństwo polskie o tem, co się dzieje w lotnictwie, o tyle „Skrzydłata Polska” jest pismem, przeznaczonym dla ludzi, którzy latają, budują samoloty, czy też wogóle czynnie „pracują w lotnictwie”, daje doskonałe rzeczowe, fachowe i wyczerpujące artykuły z dziedziny sportu i przemysłu lotniczego.

W dniu obchodu 10-lecia, składamy w imieniu redakcji (a nie wątpimy, że będziemy również wyrażali myśli miliona naszych czytelników), Czcigodnej Jubilatce i Jej Redaktorowi — Zależycielowi gorące życzenia dalszego świetnego rozwoju i dalszej, tak owocnej, jak i dotąd — pracy, zmierzającej ku uskrzydleniu całego Narodu.

J. B.

Z K R A J U

AKADEMJA KU CZCI Ś. P. KRÓLA JUGOSŁAWII ALEKSANDRA I.

Dnia 27 października 1934 r. w sali Rady Miejskiej, odbyła się uroczysta akademja żałobna ku czci ś. p. króla Jugosławii Aleksandra I Ziednoczyciela.

Salę udekorowano flagami o barwach jugosłowiańskich i polskich. Na podjum, wśród zieleni i kwiecia ustawiono w spowitych krepach ramach portret tragicznie zmarłego króla.

Akademję zagał wicemarszałek Sejmu, prof. Makowski, prezes grupy parlamentarnej polskojugosłowiańskiej. Wicemarszałek Makowski wezwał obecnych do powstania z miejsc i uczczenia pamięci Króla przez jednominutowe milczenie, poczem chór odśpiewał hymn narodowy jugosłowiański.

Następnie wicemarszałek Sejmu Makowski wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone pamięci króla Aleksandra I.

Z kolei przemawiał inspektor armji, gen. dyw. inż. Leon Berbecki, którego przemówienie podjęmy na stronie drugiej.

W tej podniosłej i smutnej uroczystości wzięło udział około 2000 osób.

Akademja w Radzie Miejskiej.

OTWARCIE VI KURSU INSTRUKTORÓW MODELARSTWA LOTNICZEGO.

W dniu 18 b. m. w lokalu Państwowego Instytutu Robót ręcznych im. Szlenkiera w Warszawie odbyła się uroczystość otwarcia VI Kursu Instruktorów Modelarstwa Lotniczego, zorganizowanego przez Zarząd Główny LOPP.

Uroczystość zagał Dyrektor Państwowego Instytutu Robót Ręcznych, p. inż. Przanowski.

Następnie imieniem Zarządu Gł. LOPP. zabrał głos p. ppłk. pil. Domes Augustyn — V.-Prezes i Przewodniczący Wdziału Lotniczego Zarządu Głównego LOPP., który w pięknych słowach przedstawił zebranym znaczenie modelarstwa lotniczego dla rozwoju naszego rodzimego lotnictwa.

U STRZELCÓW.

W Sokółce uruchomiony został pierwszy obóz szybowcowy Zw. Strzeleckiego.

W obozie szkoleni będą piloci kategorii A i B.

CIEKAWA AKCJA W NORYMBERDZE

Wraz z objęciem władzy przez Hitlera i po mianowaniu przezeń Göringa ministrem lotnictwa w Niemczech rozpoczęto bardzo intensywną akcję nad ogólnym podniesieniem poziomu biernej obrony przeciwlotniczo-gazowej na wypadek wojny. Obecnie całym tem zagadnieniem zajmuje się t. zw. Reichsluftschutzbund, w którym zostały zjednoczone wszystkie, do niedawna dla celów obrony przeciwlotniczej ludności stworzone organizacje. Poza lotnictwem, niezależnie od stosowanych przezeń bomb kruszacych i gazowych, bezspornie dla ludności cywilnej największe niebezpieczeństwo stanowił będą środek zapalający. Środki zapalające, choćby z tego względu, że ich skuteczność działania jest wielostronna, a przytem są one o wiele łatwiej w masowych ilościach przenośne, niż wszystkie inne rodzaje bomb.

Bomba krusząca, aby wykonała przeznaczone jej zadanie, trwałego zniszczenia, winna być z natury swej duża i ciężka, przyczem musi trafić w cel. Wykonanie zaś bomby kilkudziesięciu, czy też nawet kilkusetkiloowej, jest b. kosztowne i wymaga dość dużej precyzji, będzie więc ona stosowana tylko w wypadkach rzeczywistej potrzeby taktycznej.

Z drugiej strony wielki ciężar jest wadą bomb kruszacych, gdyż lotnik przy dzisiejszych możliwościach nośnych samolotu może ich zabrać stosunkowo bardzo niewiele. To samo mniej więcej dotyczy bomb chemicznych (gazowych). Chcąc bowiem wykonać wielki obłok gazowy, który działałby skutecznie przez czas dłuższy, lotnik musiałby również zabierać na swój pokład duże ilości chemicznych środków bojowych. Inaczej będzie się przedstawiała kwestja, o ile dotyczy ona miotania bomb zapalających. Waga takiego pocisku jest bardzo mała, przez to i portatywność duża. Skutkiem tego, lotnik może zabierać duże ilości tych bomb i miotając je nawet naoslep, w locie nad jakimkolwiek osiedleniem, wywołać poważne następstwa ich działania. Mała bomba zapalająca waży od

200 gr. do 2 kilogramów. Płonąc, wytwarza ona bardzo wysoką temperaturę (do 3000° C.), skutkiem czego jest zdolna do łatwego wzniesienia groźnych pożarów. Dlatego też ludność wsi i miast musi się liczyć bardzo poważnie z użyciem środków zapalających w czasie działań wojennych i powinna się już dzisiaj wdrażać zawczasu do obrony.

Obrona przed bombami zapalającymi istnieje i sposoby jej powinien znać każdy obywatel. Zasadniczo obronę tę dałoby się podzielić na:

- 1) przystosowanie odpowiednio budowli, celem uodpornienia ich przed ogniem;
- 2) na organizację elementu ludzkiego i jego wyszkolenie.

Zastanówmy się, na czym polega to pierwsze. Budynki już istniejące powinny być przystosowane dwojako: nazewnątrz i nawewnątrz. Nazewnątrz, t. zn. dachy muszą być takiej konstrukcji, aby mały pocisk zapalający nie mógł ich przebić, np. dachy o specjalnym profilu, lub też powinny one nad ważniejszymi obiektami być zbudowane z betonu.

Wewnętrzne przygotowanie domu do obrony przeciwpożarowej polega przede wszystkim na usunięciu ze strychów łatwopalnych materiałów, które występują pod postacią najrozmaitszych rupieci, przeważnie nikomu niepotrzebnych. To przygotowanie strychów ma również b. doniosłe znaczenie i w dziedzinie bezpieczeństwa pożarowego, również w czasie pokoju. Ze względu natomiast na możliwość masowego stosowania przez lotnictwo przeciwnika środków zapalających w czasie działań wojennych, zdążyć należy przynajmniej ponad wszelką wątpliwość, że straż pożarna w ich nawet pomnożonym składzie nie opamięta wszystkich pożarów i tu muszą sobie przyjść z pomocą sami mieszkańcy domów, tworząc t. zw. domowe straż pożarne, organizowane jako jeden z elementów OPL, w ramach zamierzonych Komitetów Domych OPLG. Zarówno organizacja, wy-

szkolenie, jako też i zaopatrzenie tych straż domowych powinna się odbywać pod kierownictwem Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej oraz Str. Poż.

U naszego zachodniego sąsiada przystąpiono już do tej akcji bardzo intensywnie, przykładem tego jest Norymberga, gdzie utworzono z ramienia Reichsluftschutzbundu ochotnicze oddziały, usuwające metodycznie przy pomocy społeczeństwa cywilnego i policji graty i rupiecie ze strychów. Akcja ta została poprzedzona odpowiednią propagandą prasową. „Nürnberger Zeitung“ z dn. 3 lipca 1934 r. w artykule, zatytułowanym „Entrümpelung in Nürnberg“, utrzymanym w tonie propagandowym, zapowiedziała oczyszczenie strychów w pewnym obwodzie policyjnym miasta, a już dnia 9 lipca 34 r. to samo pismo opisuje, iż w dzielnicy Steinbühl oczyszczono 1056 domów z rupieci, które przewieziono na zaopatrzeniowych samochodach ciężarowych do punktu zbiorczego, z przeznaczeniem do posortowania. W sierpniu przeprowadzono drugi raz już w większej skali tę samą akcję uprzątnięcia rupieci. Dalsze prace będą się odbywały aż do zupełnego uporządkowania strychów we wszystkich domach miasta Norymbergi.

Akcja ta, oprócz pożytku, jaki przynosi całokształtowi obrony przeciwlotniczej, ma jednocześnie znaczenie charytatywne, bowiem usunięte rupiecie, jak stare meble, łóżka, materace, wózki, lampy, kosze, wiadra i t. p., są sortowane i rozdawane do użytku najbiedniejszym.

Wartoby i u nas pomyśleć nad tem, tembardziej, iż obecnie L. O. P. P. przystąpiła do tworzenia Komitetów Domych OPL, a metodyczne oczyszczanie strychów dzielnic mi. przy współdziałaniu policji, oprócz podniesienia bezpieczeństwa pożarowego naszych kamienic, przysporzyć może dużo pożądanego sprzętu dla naszych powodzi, których dola jest od szeregu miesięcy ciężka troska całego społeczeństwa. Akcja taka, rzecz jasna, musi być prowadzona w ścisłym porozumieniu z Zarządem Miejskim, policją i organizacjami społecznymi.

Adam Kiciński,
Inspektor Okręgowy
O. P. L. G.

Norymberga. Fragmenty ćwiczeń opgaz. Reichswehry w obecności kanclerza Hitlera.

Danziger Luftschutzbund e. V.

Wystawa obrony przeciwlotniczo-gazowej w Gdańsku.

„Obrona przeciwlotnicza jest obowiązkiem narodowym”!

Hasło Gdańskiego Związku oplg.

Hasło to znajduje się w broszurze propagandowej Gdańskiego Związku Obrony Przeciwlotniczej (Danziger Luftschutzbund), wydanej z okazji wystawy przeciwlotniczo-gazowej, która miała miejsce w Gdańsku w czasie od 15 do 30 września bieżącego roku. Urządzenie wystawy tak pod względem organizacyjnym, jak również w zakresie ekspozycji, zostało całkowicie przeprowadzone przez Niemiecki Państwowy Związek Obrony Przeciwlotniczej (Reichsluftschutzbund).

Wystawa mieściła się w wielkiej hali budynku przy ul. Fuchswall 6, podzielonej podwójnym szeregiem stoisk na trzy części.

Każde stoisko miało swego prelegenta, który w sposób popularny objaśniał przy pomocy tablic, map i wykresów rozmiary niebezpieczeństwa grożącego Niemcom i Gdańskowi na wypadek napadu lotniczego, wskazywał na rzekome nadzwyczajne przygotowania napadu i obrony państw, sąsiadujących z Niemcami oraz demonstrował konieczność obrony biernej.

Pierwszy rząd stoisk był przeznaczony na statystykę i propagandę zagrożenia powietrznego wnętrza kraju, oraz zawierał graficzne przykłady działania środków napadu lotniczego. Główne miejsce zajmowały bomby zapalające, których niebezpieczeństwo było podkreślane specjalnie przez prelegentów, jako najbardziej istotne dla ludności cywilnej napadniętego kraju. Odpowie-

dnio obszernie zostały przedstawione środki obrony przeciwpożarowej, które znajdowały się w kompletnych zestawach sprzętu dla domowych drużyn przeciwpożarowych oraz dla większych jednostek mieszkalnych i przemysłowych.

Obrona przeciwgazowa była reprezentowana przez maski i ubrania ochronne Degea oraz przez ruchomy sprzęt odkażający, jak: dwukołowy wózek na wodę z butlą na chlor oraz siewnik na wapno chlorowane. W dziale masek przeciwgazowych zwracała uwagę maska z kapturem gumowym, zbliżona do jednego z najnowszych typów masek włoskich, przeznaczonych dla ludności cywilnej.

Środków obrony czynnej na wystawie nie było — w ich miejsce stał drewniany model dział przeciwlotniczego z napisem: „Niemcom zabronione”.

Wszystkie stoiska i ściany były wypełnione zdjęciami i grafikonami o treści pouczającej i propagandowej.

Oprócz właściwej wystawy obrony przeciwlotniczo-gazowej, znajdował się jednocześnie w tym samym gmachu pokaz wzorów przemysłu niemieckiego i gdańskiego, pracującego dla potrzeb O. P. L. G. Poważną część ekspozycji stanowiły tutaj wzory impregnatów oraz farb i lakierów ognioochronnych.

Całość wystawy miała charakter wybitnie propagandowy, obliczony na szerokie masy społeczeństwa gdańskiego — przy-

puszczalnie celem zwerbowania jak największej liczby członków do nowopowstałego gdańskiego Związku Obrony Powietrznej. Maski te, dające się użyć, dzięki swej elastyczności, przy wszystkich rozmiarach głów, ma służyć do ochrony osób, znajdujących się podczas napadu lotniczego na ulicach i umożliwić im dojście do schronów.

Bogaty w ekspozycje dział schronów i pomieszczeń uszczelnionych, zawierał liczne modele hermetycznych drzwi stalowych, okiennic oraz wentylatorów ręcznych i elektrycznych.

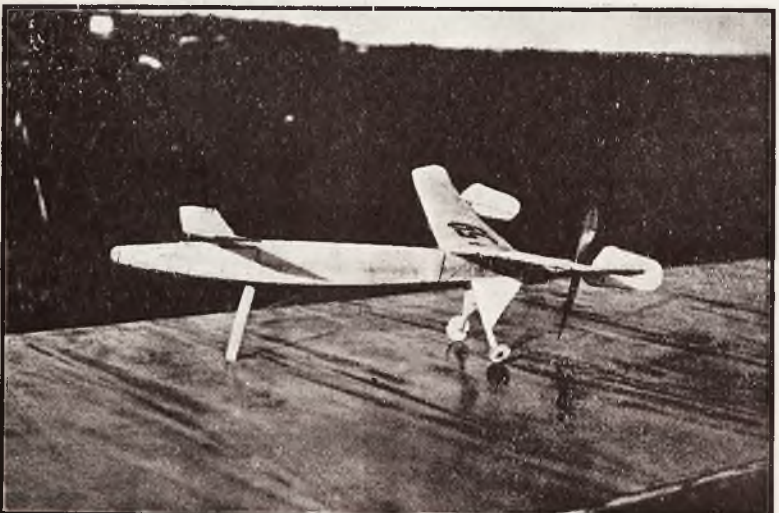
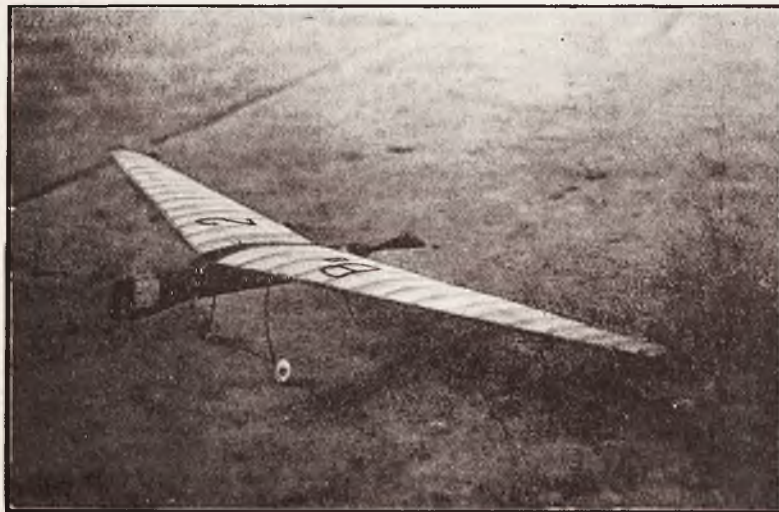
Służby: obserwacyjno-meldunkowa i alarmowo-rejestracyjna, były przedstawiane na zajmujących tablicach, które za pomocą różnokolorowych lampek elektrycznych, ilustrowały działanie organizacji.

Z wystawą były połączone pokazy praktyczne działań i gaszenia bomb zapalających.

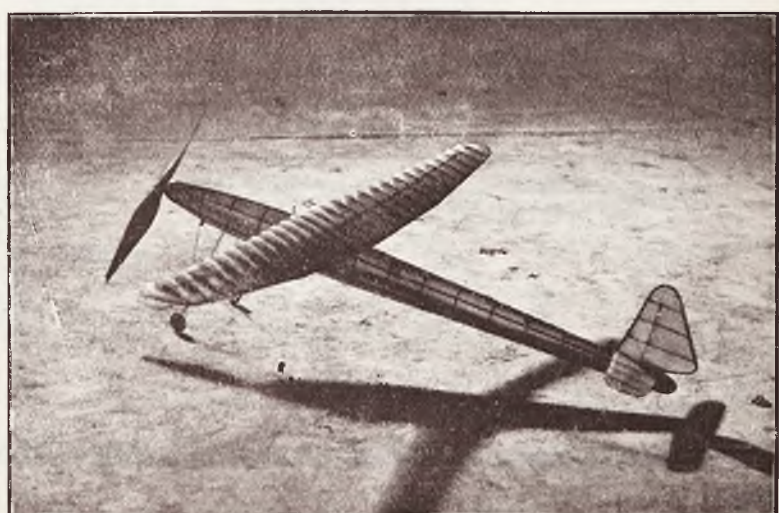
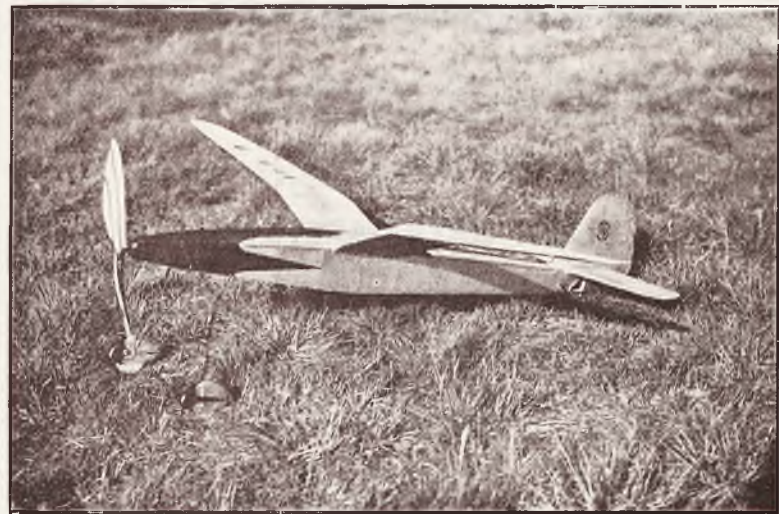
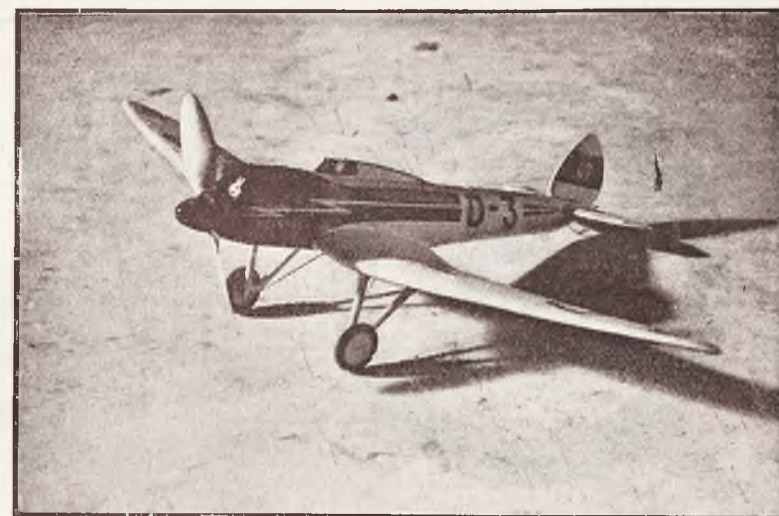
Sądząc po licznej frekwencji zwiedzających wystawę, — gremialne, wycieczki szkolne, urzędnicze i organizacje polityczne. Gdańsk czuje się poważnie zagrożony możliwością napadów lotniczych, co niewątpliwie wywołało dążność do jak najszybszego utworzenia własnej, silnej organizacji, O. P. L. G., opartej na wzorach Państwowego Związku Obrony Powietrznej w Niemczech.

Z. M.

OGÓLNO-KRAJOWE ZAWODY Modeli Latających w Niemczech

Do jednych z najmilszych chwil zaliczać będę pobyt w Niemczech na Ogólnokrajowych Zawodach Modeli Latających, gdzie miałem możliwość zbliska zapoznać się z modelarstwem, które uchodzi za jedno z najlepszych na świecie.

Zawody odbyły się na lotnisku w Hanowerze dnia 23 września r. b. Pogoda jak gdyby wyraźnie zawzięła się na całe modelarstwo, bo nawet i tam panował silny i porwisty wiatr, po łobnie, k zd rza się to często i u nas. Oczywiście, że w takich warunkach trudno jest osiągnąć dobre wyniki, gdyż modele nie mogą wyka- zać maksimum swych możliwości.

Przybyliśmy na lotnisko rano w towarzystwie Kierownika modelarstwa i szybownictwa, p. Helbiga, który nam łaskawie udzielił wyjaśnień i ułatwił obejrzenie Zawodów. Otwarcie Zawodów odbyło się uroczystie. Przy dźwiękach hymnu narodowego, wciągnięto na maszt flagi w obecności przedstawicieli władz, różnych związków sportowych i licznie zebranej publiczności, wśród której przeważali ludzie starsi. Ogólnie dało się zauważyć — sadzac z zachowania się obecnych — że w pełni doceniają rolę i znaczenie modelarstwa lotniczego.

Do zawodów zgłosiło się około 100 modelarzy, zapisując 169 modeli. Przed rozpoczęciem startów, nastąpił przegląd i sprawdzanie modeli, czy odpowiadają warunkom, wymagany przez regulamin.

Modele zostały podzielone na trzy kategorie: A — kadłubowe, B — bezogonowe i C — dowolne kadłubowe. Natomiast zawodnicy dzielili się na dwie klasy: juniorów i seniorów, przyczem seniorzy mieli modele własnej konstrukcji.

Start modeli odbywał się równocześnie z czterech miejsc, na skutek czego zawodnicy zostali podzieleni na odpowiednie grupy, które miały wyznaczone swoje miejsce startu. Wyczyny modeli były oceniane i nagradzane osobno na czas i dystans.

Organizacja zawodów była nadzwyczajna, wszystko działało sprawnie i szybko. Kierownictwo zawodów, które sprawowało swe czynności w hangarze, oraz wszystkie miejsca startów, były połączone telefonami polowymi, poza tem do każdego miejsca startu były przydzielone dwa motocykle. Wszelkie zarządzenia i wywoływania zawodników, odbywały się zapomocą megafonu; słowem było zrobienie wszystkiego, co mogłoby ułatwić sprawne przeprowadzenie zawodów.

A teraz słówko o modelach. Modele niemieckie mają swój specjalny rodzaj budowy — przeważnie dużych rozmiarów około 2 metrów rozpiętości o słabym napędzie, obliczone głównie na loty szybowe, wykonane mocno z drzewa sosnowego, klejonek i bambusu, pokryte papierem japońskim i grubo pocelionowane.

Specjalną uwagę zwracały modele znanego modelarza seniora Lippmanna ciekawej konstrukcji, bardzo dokładnie i starannie wy-

konane. To też na zawodach p. Lippmann osiągnął najlepsze wyniki, zdobywając główną nagrodę w postaci pięknej figury brązowej, wyobrażającej Ikarą.

Muszę jeszcze podkreślić przyjazny stosunek do nas kolegów modelarzy niemieckich, którzy wyrazili chęć odwiedzenia nas na przyszłych Ogólnokrajowych Zawodach Modeli Latających.

K. Błaszczyński.

WYNIKI

OGÓLNOKRAJOWYCH ZAWODÓW MODELI LATAJĄCYCH HANOWER, 1934 R.

MODELE KADŁUBOWE:

Juniorzy.

Start z ręki. Nagroda I: Bellaire — Mannheim — 312 metr. Nagroda II: Jaeger — Osnabrück — 240 mtr. Nagroda III: Annes — Höllengrund — 150 mtr.

Nagroda I: Hofmann — Fulda — 21.6 sek. Nagroda II: Weber — Hannover — 21,2 sek. Nagroda III: Mainwald — Leipzig — 20 sek.

Start z ziemi. Nagroda I: Fichtner — Halle — 40 sek. Nagrody II i III nie przyznano.

Seniorzy.

Start z ręki. Nagroda I: Schubert — Dresden — 880 mtr. Nagroda II: Haegner — Berlin — 584 mtr. Nagroda III: Gerigk — Peine — 515 metr.

Nagroda I: Lippmann — Dresden — 1 min. 42 sek. Nagroda II: Redemann — Halle — 1 min. 8 sek. Nagroda III: D. nnenfeld — Uelzen — 39 sek.

Start z ziemi. Nagroda I: Wänter — Berlin — 551 mtr. Nagrody II i III nie przyznano.

MODELE BEZOGONOWE.

Z powodu słabych wyników, nagród nie przyznano.

MODELE DOWOLNE.

Start z ręki. Nagroda I: Müller — Berlin — 610 mtr. Nagroda II: Bugmann — Peine — 301 metr. Nagrody III nie przyznano.

Nagroda I: K. Richter — Dresden — 1 min. 7 sek. Nagrody II i III nie przyznano.

Start z ziemi. Nagród nie przyznano.

Poza tem przyznano szereg nagród uznania, pieniężnych i przedmiotowych.

U góry: Wciąganie sztandarów. — Przemówienie inauguracyjne. — Zawodnicy przy modelach.

U dołu: Kierownik modelarstwa i szybownictwa Rzeszy, p. Helbig w towarzystwie instruktorów polskich pp. Błaszczyńskiego i Grajety. Przy pomiarach odległości.

Polskie Zakłady SKODY

SPÓŁKA AKCYJNA

WYRABIAJĄ

SILNIKI LOTNICZE

DO SAMOLOTÓW WOJSKOWYCH, KOMUNIKACYJNYCH,
SZKOLNYCH I SPORTOWO-TURYSTYCZNYCH

MOTORY I APARATY ELEKTRYCZNE,

TABLICE ROZDZIELCZE I TRANSFORMATORY

Zarząd i fabryki: WARSZAWA-OKECIE.

SKRZ. POCZ. 418.

CENTRALA TELEF. 8-02-53.

Adres telegraficzny: SKODALOT-WARSZAWA

„MOJE PISEMKO“

TYGODNIK DLA MŁODSZYCH
∴ I STARSZYCH DZIECI ∴

MARJI BUYNÓ-ARCTOWEJ

AVIA WYTWÓRNIA MASZYN PRECYZYJNYCH

WARSZAWA, ul. Siedlecka Nr. 63
Tel. 10-12-41, 10-28-41.

BIURA ZARZĄDU:

Krakowskie Przedmieście Nr. 7
Tel. 653-70.

TOWARZYSTWO HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE
CENTRALA W WARSZAWIE, ŻÓRAWIA 3, TEL. 550-20
ODDZIAŁY: KATOWICE, GDYNIA, ŁÓDŹ
===== AGENTURA W LONDYNIE =====

MIECZYŚŁAW ZAGAJSKI S. A.

dostarcza ze swych składów i z reprezentowanych fabryk
produkty smołownicowe,
chemikalia techniczne,
materiały budowlane

D/A. „KLABOR”
WARSZAWA ELEKTORALNA 14
TELEFON 238-14

REPREZENTACJA TOW. PAROWEJ FABRYKI KONSERW
„BAŁTYK”, „WILNO” I TRZEBIŃSKIEJ FABRYKI
PRZETWORÓW OWOCOWYCH „OWOC” W TRZEBINI.

DOBRA I POŻYTECZNA DLA ZDROWIA,
A RÓWNOCZEŚNIE WONNĄ I SMACZNĄ KAWĘ
OTRZYMAĆ MOŻNA JEDYNIEM Z DOMIESZKĄ

CYKORJI BOHMA

FABRYKA
WYROBÓW

GUMOWYCH

„WOLBROM”

WOJEWÓDZTWO
KIELECKIE

EDMUND JAKUBIŃSKI

**ZEGARMISTRZ
TRAMWAJÓW MIEJSKICH**

WARSZAWA

WSPÓLNA 40

TELEFON 9-02-17

NAPRAWA WSZELKIEGO RODZAJU ZEGARÓW
I SPRZEDAŻ NA SPŁATY

PRZEDSIĘBIORSTWO
ROBÓT ZDUŃSKICH

**WŁADYSŁAW
POLAK**

WARSZAWA, Nowy-Świat Nr. 8/10
Telefon 8-88-63

SKŁADY
DRZEWA I DYKT

JÓZEF MACIEJEWSKI

WARSZAWA, Targowa 1
Telefon 10-01-01

NARZĘDZIA
do przemysłu lotniczego

PO
LE
CA
JĄ:

KRZYSZTOF BRUN i Syn S. A.

w Warszawie
Bielańska 2

**Kawenczyńskie Zakłady Ceramiczne
„Kazimierza Granzowa”**

Spółka Akcyjna

Zakłady w Kawenczynie pod Warszawą
egz. od 1866 r.

**ZARZĄD W WARSZAWIE,
WIEJSKA 9, tel. 9.31-36**

POLECAJĄ:

Wyroby cegielniane:

Cegła budowlana wszelkiego rodzaju: zwyczajna, maszynowa, dęta, modelowa i t. p. Rurki drenowe (sączki).

Wyroby kamionkowe:

Rury kanalizacyjne, nasady na kominy i wentylatory, lufta kominowe i wentylatorowe, klinkier oraz naczynia kwasoodporne.

Wyroby szamotowe i ogniotrwałe:

Cegła ogniotrwała dla pieców: Wielkich, Siemens-Martinowskich, kupolowych, szwejsowych, wapiennych, hut szklanych i wszelkich innych. Płyty piekarskie, zaprawy ogniotrwałe i glinki mielone.

ZA WYDOSKONALENIE WYROBÓW ZAKŁADY KAWENCZYŃSKIE NAGRODZONE ZOSTAŁY NA WYSTAWACH WSZECH ŚWIATOWYCH 20-ina NAGRODAMI, Z KTÓRYCH 12 ZŁOTYCH.

BIURO PRZEDSTAWICIELSTWA

N. V. ORGANON OSS - HOLANDJA

FABRYKI ORGANOPREPARATÓW

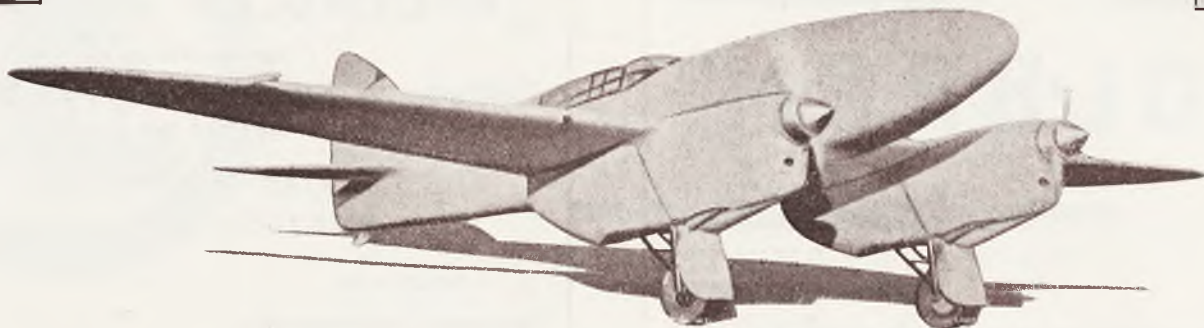
przeniesione zostało

**na ul. Nowogrodzką № 40
tel. 9-14-90**

K. RUDZKI - MOSTY

19 tys. klm. w 70 godzin

Pierwsze miejsce w gigantycznym rajdzie samolotów na trasie Londyn—Melburn zajęli angielscy lotnicy Scott i Campbell Black na samolocie firmy De Havill-

mego typu o fascynującej nazwie „Czarny Czarodziej”, leciało małżeństwo państwo Mollisonowie.

Przed odlotem odwiedził lotnisko król Angielski, który bardzo żywo interesował się zawodami. Przyleciał również na swoim samolocie „Dragon” książę Walii. Publiczności na starcie było około 80.000.

O wschodzie słońca wszystkie samoloty, biorące udział w wyścigu, zostały ustawione na lotnisku w dwóch rzędach, według kolejności startu. Punktualnie o godz. 6.30 wystartował samolot Mollisonów, a za nim w odstępiech 48 sekund reszta.

Pierwsze miejsce zajął samolot wycieczkowy, ale już na drugim i trzecim były samoloty komunikacyjne.

Zdobywcę drugiego miejsca, Holendrzy Parmentier i Mell, lecieli na samolocie Douglas D. C. 2, samolocie, który otrzymał nazwę „latającego hotelu”, gdyż obliczony jest na 16 pasażerów i 4 osoby załogi (w czasie wyścigu znajdowało się na nim 7 osób).

Trzecie miejsce zajął znany rekordzista, Amerykanin płk. Roscoe Turner (zdjęcie na lewo), w towarzystwie Clyde Pangborna na samolocie komunikacyjnym Boeing typ 247, z silnikami Pratt i Whitney Wasp, o sile 550 KM.

Wśród zawodniczek znajdowały się dwie kobiety: jedna p. Mollison, znana nam w Polsce Amy Johnson i Amerykanka p. Jacqueline Cochran (zdjęcie na prawo).

Lotnictwo zmieniło pojęcie odległości i warto dla porównania zwrócić uwagę, że statek, który opuścił port w Londynie w dniu startu samolotów, przybędzie do Australii dopiero w dniu 28 listopada, t. z. zużyje tyle czasu, ile zwycięzcy zawodów,

na przelot sześć razy drogi z Anglii do Australii tan i z powrotem.

Naprawdę świat okropnie znalazł—dzięki postępowi w budowie samolotów.

land, typu Comet (kometa) z dwoma silnikami Gipsy 6 o mocy 230 KM każdy (zwykła załoga i samolot zdjęcie u góry). Przeciętna szybkość na trasie wynosiła około 260 km. na godz. Na samolocie tego s-

Jeszcze w roku 1919 lotnicy Ross—Smith zużyli na tę drogę 27 dni 20 godz., w 1928—Bert Hinkler już tylko 15 dni, 12 godz., w 1930 — Kingsford Smith 7 dni 4 godz., a obecnie tylko 2 dni i 22 godz.

Zebrał G. D. W.

- 3 1914 r. — Lotnicy francuscy bombardują kwaterę sztabu ks. Wirtembergi w Thiel koło Dixmude (zrzucano 240 bomb).
- 4 1931 r. — Otwarcie Świąticy L. O. P. P. im. Marszałka Piłsudskiego w r. Rakowiec, pow. Dziśnieńskiego z. Wileńskiej.
- 5 1933 r. — Lotnictwo Polskie składa wizytę Lotnictwu S. S. S. R.
- 6 1918 r. — Powstaje 2-ga eskadra wywiadowcza W. P.
- 1918 r. — Pierwszy bojowy lot polskiego samolotu. Odbył się nad Lwowem, załoga śp. por.-pil. S. Bastyr i por.-obs. de Beaurain.
- 1933 r. — Poświęcenie kościoła św. Krzysztofa w Leśnej Podkowie pod Warszawą, ufundowanego przez Aerokluby i Automobilkluby.
- 1909 r. — Powstaje „Związek Awiatyczny Studentów Politechniki Lwowskiej“.
- 1932 r. — Zostało otwarte lotnisko w Płocku, ufundowane staraniem Warszawskiego Ko-

- 7 mitetu wojewódzkiego L. O. P. P.
- 1918 r. — Powstała 5 Eskadra Wywiadowcza W. P. i 7-a Eskadra Myśliwska im. T. Kościuszki.
- 1925 r. — As włoskiego lotnictwa, płk. pil. Francesko markiz de Pinedo kończy raid Rzym — Australia — Tokio — Rzym (54.000 klm.).
- 1932 r. — Powstała pierwsza w Polsce Sekcja Szybowcowa Pań przy Aeroklubie Poznańskim.
- 1924 r. — Powstał Komitet Pow. L. O. P. P. w Horochowie Wołyńskim.
- 1913 r. — Płk.-obs. Kwieciński B. opatentował w Niemczech podwozie płatowca własnego pomysłu.
- 1932 r. — Odsłonięto pomnik „Poległych Lotników“ w Warszawie.
- 1932 r. — Warszawski Kolejowy Komitet Dyrekcyjny L. O. P. P. ofiarował Aeroklubowi Warszawskiemu 2 płatowce „RWD“.
- 1923 r. — W Łazienkach, przy Pomarańczarni zginął w katastrofie lotniczej por.-pil. obs. Szczepański Kazimierz.
- 16 Otwarcie XIV „Salon d'Aeronautique“ w Paryżu.

- 19 1918 r. — Por. pil. Stec przybywa samolotem z obłożonego Lwowa i składa osobiście meldunek Naczelnikowi Państwa, Marszałkowi Piłsudskiemu o przebiegu walk o Lwów.
 - 20 1918 r. — W Warszawie wystartował po raz pierwszy i dokonał lotu nad miastem pierwszy polski samolot, pilotowany przez ppor.-pil. Jakubowskiego.
 - 21 Aeroklub Egiptu organizuje Meeting Lotniczy i lot przez Oazy.
 - 1918 r. — Ppor. Rechowski ginie śmiercią lotniczą jako pierwszy lotnik w Odrodzonej Ojczyźnie.
 - 1914 r. — Angielscy lotnicy skutecznie bombardują fabrykę i hale Zeppelina we Friedrichshafen.
 - 28 1924 r. Powstał Komitet Wojewódzki LOPP w Lublinie.
 - 1932 r. Powstaje w Sejmie Rzplitej „Grupa Lotnicza Posłów Sejmu i Senatorów“.
 - 1931 r. Brytyjczyk Bert Hinder przeleciał z Natalu do Dakaru w 22 godz.
- Pro memoria:** Każdy klub, każda świetlica, każda czytelnia winna mieć u siebie „Lot Polski“.

BARWNA ODBITKA FOTOGRAFJI

MARSZAŁKA POLSKI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

w otoczeniu zwycięzców CHALLENGE'U

kapitana-pilota JERZEGO BAJANA i sierżanta GUSTAWA POKRZYWKI

powinna się znaleźć w każdym domu, dla którego drogie jest lotnictwo polskie, tembardziej, że część dochodu zasili fundusze na budowę samolotów challenge'owych na rok 1935.

Wysyłkę uskutecznia Administracja dwutygodnika „LOT i oplg POLSKI“ po otrzymaniu zamówienia za zaliczeniem, lub po wpłaceniu zł. 1 na konto P. K. O. Nr. 7 860 (z zaznaczeniem celu wpłaty).

Cena zł 1.—

PENCZAK I MINOGA.

— Latał pan dzisiaj, pame Minogar
— Owszem, latałem... za gotówką i znikąd grosza wydebić nie mogłem.

(Tadzio — Tadzio).

Pocałuj mnie, najdroższy...

PENCZAK I MINOGA.

— Panie Minoga, gdzie pan tak leci?
— Idę potrenować skoki ze spadochronem.
— A, w takim razie, pozwól, kochany bracie złożyć sobie życzenia: niech Ci ziemia miękka będzie!

(Tadzio — Tadzio).

„PROGRESS”

ZJEDNOCZONE KOPALNIE GÓRNOŚLĄSKIE

SPÓŁKA Z O. P.

KATOWICE, ul. ZAMKOWA 10

Telefon: Nr. zbiorowy 33-961

Adres telegr.: PROGRESS KATOWICE

WYŁĄCZNE BIURO SPRZEDAŻY WĘGLA NASTĘPUJĄCYCH KOPALŃ:

RICHTER, DĘBIENSKO,
FLORENTYNA, FERDYNAND,

MYSŁOWICE, MATYŁDA,
ANDALUZJA, RADZIONKÓW.

WŁASNE URZĄDZENIE PORTOWE W GDYNI POD FIRMĄ:

„PROGRESS”

ZJEDNOCZONE KOPALNIE GÓRNOŚLĄSKIE

Sp. z o. p.
ODDZIAŁ W GDYNI

Udział w ogólnym wydobywaniu węgla na Górnym Śląsku około 23 proc.
Węgiel kamienny tylko pierwszorzędnej jakości. Specjalne gatunki dla opału domowego
i wszelkiego rodzaju przemysłu. Pierwszorzędny węgiel gazowy.

FIRMA CHRZEŚCJAŃSKA

STANISŁAW HIPOLIT BURSZTYN

SKŁADY DRZEWA
BUDOWLANEGO
I STOLARSKIEGO

Warszawa, ul. Grzybowska Nr. 100-102 (Karłowicza 46)
tel. 780-41 mieszkanie, Zakopiańska 17, telefon 10.04.14

TARTAK PAROWY st. kol., poczt. i telegr.
MAŁKINIA tel. międzymiastowa 21

Wykonuje terminowo belki, więzania dachowe oraz deski heblowane
na podłogi i szalowania. Dostawa materiałów dla Instytucji
Rządowych, Miejskich i Zakładów Przemysłowych

BIURO TECHNICZNE

A D O L F R I C H T E R

WARSZAWA, ul. Rymarska 8
TELEFONY: BIURA 11-10 81, 11-86-79
SKŁADU 11-86-80

SKŁAD I DOSTAWA
ARMATURY PAROWEJ
I WODNEJ, RUR ŻEL,
INŻEKTORÓW, POMP,
PASÓW, WYROBÓW
AZBESTOWYCH I GU-
MOWYCH, KLINGERITU
I T. P.

KAZIMIERZ TRUKAN

Warszawa, ul. Piusa XI Nr. 11.

Telefon 8.55-41.

Konto czekowe P. K. O. 25.822.

CZĘŚCI ZAMIENNE: **FORD-FORDSON.**

Rugby. De-Soto. Chevrolet. Akcesoria samochodowe. Opony
dętki i masywy. Akumulatory i materiały instalacyjne.

HURT Własny wyrób akcesori samochod. DETAL

Zygmunt Kohn i Synowie

Fabryka skór

Cieszyn

Śląsk

BRACIA SCHRAMEK

FABRYKA

w a f l i
k e k s ó w
biszkoptów
i czekolady

CIESZYN

PRZEDSIĘBIORSTWO INSTALACYJNE

Inżynier STEFAN SKWARECKI

Warszawa, ul. Lwowska № 11, telefon 8-50-78

Kosztyorysy, projekty i wykonanie ogrzewań centralnych, kanalizacji wodociągów zwykłych i pneumatycznych pralni, suszarni, i kuchni parowych.

— ZAKŁADY GRAFICZNO-INTROLIGATORSKIE

Zestaw ręczny i maszynowy. Druk jedno i wielobarwny. Specjalne linjatury papieru Oprawy introligatorskie. **Senatorska 10, tel. 5.24-83**

ŻĄDAJCIE OFERT

Składy papieru: **Krak. Przedmieście 9 i 29, Marszałkowska 95**

**ZAKŁADY MECHANICZNE I ODLEWNIA ŻELAZA
„BIAŁOGON“**

Adres Fabryki:
KIELCE-BIAŁOGON
Telefon Nr. 36

Adres Zarządu:
WARSZAWA, BRACKA 5
Tel.: 9-07-26 i 9-07-41

HURTOWY

SKŁAD MATERIAŁÓW APTECZNYCH

S. M. GOLDBERG

Warszawa, Rymarska Nr. 6
Telefony: 11-70-44 i 11-39-49

**Stanisław SYNORADZKI
HURTOWNIA APTECZNA**

Warszawa ul. Orla Nr. 11.

**WYTWÓRNA PREPARATÓW ZIOŁOWYCH
I LABORATORJUM FARMACEUTYCZNE**

Magister E. WOLSKI

Warszawa, Złota 14, tel. 2-63-05.

„ZENIT”

**FABRYKA TAŚMY IZOLACYJNEJ
W CIESZYNIE NA ŚL.**

E. SPITZER i F. SINAIBERGER

**ZAKŁADY GARBARSKIE W SKOCZOWIE
DAWNEJ FABRYKA SKÓR DAWIDA SPITZERA**

REFORMACKIE pigułki z marką ZAKONNIK

znane od 1602 r. regulują żołądek, chronią od reumatyzmu, cierpień wątroby, nadmiernej otyłości, artetyzmu, uderzeń krwi do głowy, usmierzają hemoroide, czyszczą krew i przy skłonnościach do obstrukcji są łagodnym środkiem przeczyszczającym. Użycie 1 do 2 pigułek na noc, wyrobu aptekarza

Mgr. Tuszyńskiego.

Żądać z „Zakonnikiem”

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

m. st. WARSZAWY

TRAUGUTTA 5 BIELAŃSKA 5 TARGOWA 65
Wkłady Pożyczki Lokaty

**„SANITARJA”
WARSZAWA, MIROWSKA Nr. 3, róg Elektoralskiej
TELEFONY 2.25-52, zapasowy 5.87-51**

POLECA: Środki opatrunkowe, wyroby gumowe i chirurgiczne.

CENY PRZYSTĘPNE, DOSTAWA NATYCHMIASTOWA

**WĘGIEL
KOKS**

**DOSTARCZA
KORZYSTNIE**

eliber TEL 665-80
ZELAZNA 21

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaktor przyjmuje od godz. 10 — 12 we wtorki, czwartki i soboty.

Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 10 — 12 w poniedziałki, środy i piątki.

Warunki prenumeraty w kraju: rocznie 10 zł., półrocznie 5 zł., kwartalnie 2 zł. 50 gr.

Zagranicą rocznie: 9 fr. szw., półrocznie 4½ fr. szw. — Konto czekowe P. K. O. Nr. 7.860.

Ceny ogłoszeń: Okł. Cała strona 1.000 zł. ½ str. 500 zł., ¼ str. 300 zł. Barwa o 30% drożej.

Komitet Redakcyjny: Przewodniczący: mjr. pil. A. Wojtyga. Członkowie: plk. inż. K. Moniuszko, mjr. pil. F. Haberek.

Redaktor: Juliusz Baykowski.

Wydawca: Zarz. Gł. L. O. P. P. Red. i adm.: Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 2-66-88.

Konto P. K. O. 7.860.

ARTYLERJA ANGIELSKA PODCZAS ĆWICZEŃ OPG.